

Daukantiečių žodis

Papilės Simono Daukanto gimnazijos laikraštis * 2013 spalio (leidinys skiriamas Simono Daukanto gimtadieniui)

2013 m. spalio 28 dieną minime iškilaus mūsų krašto žmogaus – istoriko ir rašytojo – Simono Daukanto 220 – asias gimimo metines.

Kiekvieną rudenį, švęsdami Simono Daukanto gimtadienį, gimnazijoje rengiame projektus, parodas, konkursus, skirtus Daukantui. Jubiliejinių atminimų metais sulaukiame garbingų svečių ir rengiame konferencijas.

Apie šių metų konferenciją pasakoja gimnazijos direktorius

Ramūnas Perminas:

2013 m. spalio mėnesį mūsų gimnazijoje vyksianti konferencija - tai lyg veidrodinis atspindys konferencijos, kuri vyko pas mus prieš porą metų ir vadinosi „Daukanto eisim keliais“. Labai džiaugėmės, kad Šiaulių Simono Daukanto (tada dar vidurinės mokyklos) iniciatyva sukviestas pasitarimas išsirutuliojo į idėją susiburti

visiems, kuriems nesvetimas Simono Daukanto vardas. Pasirašytas bendradarbiavimo aktas su visomis Lietuvos švietimo įstaigomis, pavadintomis šiuo vardu.

Smagu, kad užmegzti ryšiai netapo formaliu sutarties pasirašymu, o peraugo į bendradarbiavimo pyne dalyvaujame konferencijose, seminaruose, sporto varžybose, gerosios patirties sklaidoje, smagiai svečiuojamės vieni pas kitus.

2010 m. rudenį į mūsų gimnaziją suvažiavo ne tik kaimynai šiauriečiai, bet ir kretingiškiai, kauniečiai, vilniečiai. Kai kam tai buvo pirmoji pažintis su vieta, prie kurios prisilietė ir dabar ilsisi piliakalny didis žmogus – Simonas Daukantas. Manau, kad tas susiėjimas buvo naudingas, paliko gerų įspūdžių ne tik mums, papilėniškiams, bet ir svečiams.

Papilės Simono Daukanto gimnazijos bendruomenė nuolat plėtoja bendradarbiavimą ir ieško naujų bendravimo formų. Tai įrodo ir šios vasaros projektas „Kultūros kelias Daukantui“, pakartojantis Simono Daukanto nueitą kelią pėsčiomis į Vilnių.

Jį pagerbti ir žygeivius išlydėti atvyko rajono garbūs žmonės - Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas, Papilės seniūnas Antanas Vaičius, Papilės parapijos klebonas Jonas Jucys, „Vienybės“ laikraščio redaktorius Leopoldas Rozga. Kartu su keliautojais dalį dienos maršruto ėjo Savivaldybės administracijos direktorius Apolinaras Nicius, Ventos regioninio parko direktorius Andrius Almanis.

Apie projekto „Kultūros kelias Daukantui“ vertę galima kalbėti įvairiai. Vieni pasakys, kad tai ne pirmas kartas, nes jau buvo daryta 1976 m. Mums tai didžiulis išbandymas ir garbė nueitą kelią apvainikuoti Vilniuje, išskleidžiant pirmąją Papilėje prie muziejaus iškeltos Nepriklausomos Lietuvos vėliavą, kurią simboliškai įteikė memorialinio muziejaus vedėja Danutė Veisienė, Vilniaus Universiteto kiemelyje išberti Papilės žemės saują, neštą per visą Lietuvą.

Didžiuojamės, kad sulaukėme didelio Lietuvos bendruomenių, kurias aplankė keliauninkai ir prie jų prisijungę bendraminčiai, susidomėjimo. Žygeiviai pamatė ir atrado daug naujo, o projekto medžiagai sugulus į kompaktinį diską – bendradarbiavimo vaisiais pasidžiaugti galės ne vien konferencijos dalyviai.

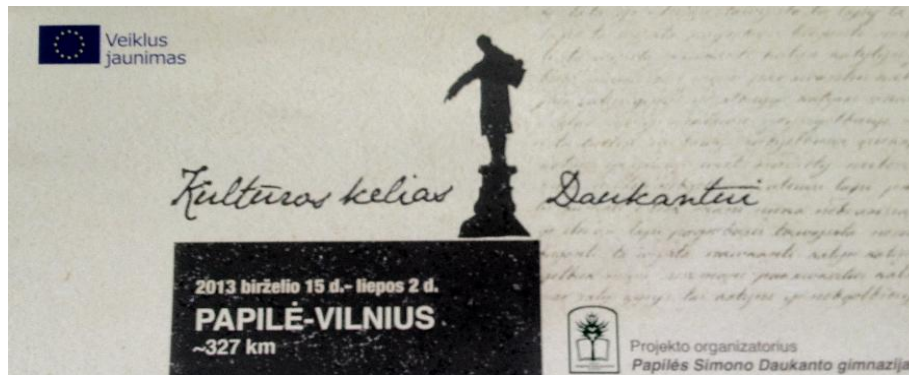
Sveikinu visus konferencijos dalyvius ir svečius, tikiuosi, kad šiandieną, prisimindami Daukantą, praturtėsite ne tik dvasiškai, bet pastebėsite ir kažką naujo – pagražėjusią mūsų gimnaziją, pajaunėjusį kolektyvą, miestelio centre restauruojamą skulptoriaus V. Grybo paminklą Simonui Daukantui, rekonstruojamą aikštę, Ventos regioninio parko direkcijos pastangomis atnaujintą prieigą prie Lakštingalų slėnio.

MOKYKLOS VARDADIENIS

1949 m. spalio 20 d. Pedagogų tarybos posėdžio nutarimu įsteigta vidurinė mokykla. Iki 1968 m. mokykla vadinosi Papilės vidurine mokykla, o 1968 m., minint Simono Daukanto 175-ąsias gimimo metines, mokyklai suteiktas Simono Daukanto vardas. Šiomet minime 45-metį, kai mokykla vadinas iškilaus rašytojo, istoriko Simono Daukanto vardu.

PROJEKTAS „KULTŪROS KELIAS DAUKANTUI“

„Daukanto eisim takais“ – tai paskutinė mūsų gimnazijos himno eilutė. Tai lyg įsipareigojimas ar pažadas atminti, puoselėti ir būti neabejingiems taip kruopščiai paties Simono Daukanto užrašytoms ir išsaugotoms senosios Lietuvos tradicijoms.

Papilės Simono Daukanto gimnazijos moksleiviai ir pedagogai netradiciškai paminėjo ir įprasmino Lietuvos istoriko, rašytojo, švietėjo ir vieno iš pirmųjų tautinio atgimimo ideologų Simono Daukanto 220-ųjų gimimo metinių sukaktį – nuėjo pėsčiomis kelis šimtus kilometrų iki Vilniaus, kaip prieš 199-erius metus nuo Kalvių per Lietuvą į Vilnių ėjo Simonas Daukantas.

Žygis prasidėjo birželio 15-sios rytą Simono Daukanto muziejaus kiemelyje. Palydėtuvių ceremonija, vykusią muziejaus kiemelyje, buvo itin dvasinga ir pakili. Buvusi ilgametė Papilės Simono Daukanto muziejaus vadovė Danutė Veisienė įteikė nešti Lietuvos vėliavą žygeiviams, kurie Lietuvos atgimimo laikotarpiu buvo susirinkę šiame muziejuje ir ta proga čia ją iškėlė. Tai buvo pirmoji Lietuvos trispalvė, suplevėsavusi mūsų rajone. Projekto vadovė ir koordinatore, gimnazijos pagrindinio ir neformaliojo ugdymo skyriaus vedėja Kristina Dorofėjienė bei maršruto sudarytoja Kristina Šatikienė tuomet minėjo, kad Simonas Daukantas, istorikas ir švietėjas, yra pirmasis parašęs Lietuvos istoriją lietuvių kalba, o ši jaunų žmonių grupė įspūdžius sudės į filmą „Kultūros kelias Daukantui“, kuriame pateiks, kaip dabar atrodo Tėvynė, koks šiandieninis Lietuvos jaunimas.

Nuotraukoje – žygeiviai didžiojo kelio pradžioje...

Pradėję nuo Papilės, žygeiviai aplankė Kuršėnus, Šaukėnus, Kelmę, Tytuvėnus, Žaiginį, Vaitiekūnus, Paberžę, Sirutiškį, Pelėdnagius, Jonavą, Upninkus, Gelvonus, Kernavę, Maišiagalą.

Pakeliui prie papilėniškių prisijungė ir kitų Simono Daukanto gimnazijų moksleiviai - Šiaulių, Kauno, Kretingos Simono Daukanto pagrindinės mokyklos, o sostinėje pasitiko Vilniaus gimnazistai. Žygis baigėsi Vilniaus universiteto Simono Daukanto kiemelyje. Čia žygeiviai išpylė iš Papilės atvežtos žemės saują, išskleidė pirmąją lietuvišką trispalvę, kuri buvo iškelta 1988 metais Papilės Simono Daukanto muziejuje.

DOVANA DAUKANTUI

Pasibaigus projektui, galime pasidžiaugti, kad dovana „Lietuvos Herodotui“ – Simonui Daukantui jau parengta. Papilės Simono Daukanto gimnazijos IT specialistas Edvardas Liachauskas sumontavo dviejų dalių (100 min.) dokumentinį filmą apie XXI amžiaus Lietuvą, kuriame įamžintos akimirkos ateinančioms kartoms pasakoja jau mūsų istoriją.

KELIAS YRA TAM, KAD JUO EITUME

Užrašiau pavadinimą ir nusijuokiau, nes prisiminiau kelionės į Vilnių pėsčiomis dalyvių pirmąją reakciją, prisijungus prie mūsų: „Ar mes atvažiuojame tokį kelią, kad dabar pėsčiomis eitume?“ Ir su daina, trumpais sustojimais nusifotografuoti prie miestelių, kaimų riboženklių, ilgesingais vandens ir duonos kriaukšlės troškimais besivejant „abrakynę“, mes atėjome...

Galiu drąsiai sakyti, kad visiškai kiti potyriai turtino, nei kelionė automobiliu ar lėktuvu. Ką matėme eidami, siejome su Simono Daukanto Lietuva. Kilo klausimai, o kaip tuomet buvo? Juokėmės palyginę ir gaudinomės pripažinę, kad istoriko aprašytosios didingos Lietuvos girios vis dar nyksta... Net miško „greitkelyje“, išmaurotame miškovežių, prie Čiobiškio, buvome pasiklydę. Sutikti medkirčiai mus informavo: „Esate Užsienio miške“. Juokėmės tuomet iš šitokio girios pavadinimo: pasiklysk tu man Užsienyje... O Maišiagaloje pasijutome tikrai lyg ne Lietuvoje. Persipynę tautų gyvenimai aitrina kasdienybę tik arčiau didmiesčių, ypač arčiau Vilniaus. Mes Papilėje to nepatiriame. Vidurio Lietuvoje, apie Vaitiekūnus, Kėdainius, tokią paspirtį eiti pirmyn gavome, jog net pasiremdami ramentais, jei būtų reikėję, nulėkė būtume. Žmonės yra dižiausias šiandieninės Lietuvos turtas. Vidurio Lietuva yra nuostabių žmonių kraštas. Bet ir ten yra Lietuvos tuštėjimo metas. Sirutiškyje žmonės pasakė, kad didžiausia bėda ta, jog emigruoja protingas jaunimas. O ką reikia daryti? Kaip Žaiginyje, prie Šiluvos, sesuo Regina Teresiūtė mums pasakė, reikia pažinti Lietuvą, tuomet ją labiau mylėsime ir nepaliksime.

Nelengva, bet graži kelionė buvo. Ejusieji ne vieną pamoką išmoko ir dabar jau turi širdyse užaugintą meilės Lietuvai daigą. Net neabejoju, kad puoselėjamas jis išaugs į labai gražų pažinimo medį.

Sutikti žmonės mus palaikė. Patyrėme didžiulį rūpestį. Todėl jau nebestebina, kad Daukantas su dešimčia rublių kišenėje pasiekė Vilnių. Ir dabar lietuviai svečiu rūpinasi taip pat, kaip ir anuomet, Simonui keliaujant.

Kaip gera jausti, jog tikima mumis. Vedė kitų žmonių tikėjimas, teikė energijos ir neleido pasiduoti. Skambindavo mus palaikantys žmonės kasdien, domėjosi, linkėjo sėkmės, rūpinosi sveikata. Jautėmės lyg atiduodami pagarbą Simonui Daukantui. Tai didžiulė atsakomybė. Bet ji užaugino mums sparnus. Ramiai juos suskliaudėme poilsio dienoms Tytuvėnuose ir Paberžėje. (Mes dar ten sugrįšime. Vienur gražių vietų pasidairyti, o kitur – ramybės). Ir Simono Daukanto vardo Šiaulių gimnazijos, ir Kretingos pagrindinės mokyklos, ir Kauno vidurinės mokyklos mūsų bičiuliai, manau, vėl jungtųsi bendram Lietuvos Herodoto pagerbimui. Buvo smagu. Buvo sunku. Buvo prasminga.

Taigi, „pritrupina“ įspūdžių... Viską reikėtų gražiai surašyti į knygą. Pasirengimas kelionei prasidėjo irgi nuo Gintaro Morkiaus knygos „Nuo Kalvių per Lietuvą link Vilniaus“. Gal mūsų parašytoji būtų tokia pat paspirtis ateities lietuviui? Dar norėtųsi pasikviesti Tada Šidiškį, Vilniuje mus pasitikusį liepos 2 dieną, kad papasakotų apie 1975 metais įvykusio pirmojo Simonui Daukantui skirto žygio aplinkybes, patirtis. Tikrai pajustumė XX amžiaus ir XXI amžiaus Lietuvos pokyčius.

Dar apie trupinius. Dvi prasmės ateina į galvą: renki išbarstytus duonos trupinius, lipdai juos burnoje į kašnį ir pasisotini, o kita – trupinius grandai, valai, kad atsivertų graži freska, paslėpta po laiko, dažų sluoksniu. Taigi, trupiniai, iš kurių lipdėme kašnį, tai pažintys su žmonėmis, po vieną, po du, dešimt palengva suėjusių į būrį, gražų ir gerą. Gerumas mus pasotino ir suteikė pasitikėjimo. O kiti trupiniai – po kojomis ištirpę kilometrai (368) - lyg tinkas nubyrėjo nuo didingos freskos. Ir iškilo visu grožiu prieš mus Lietuvos paveiklas.

Ačiū visiems, mumis tikėjusiems.

Sveikiname, Simonai Daukantai, 220-ojo gimtadienio proga. Tegul tavo dvasia mūsų neapleis ir ragins Lietuvą mylėti.

MYLI TAI, KĄ PAŽĪSTI

Šiandien jau žvelgiame į rudeniškas akis. O praėjusi vasara buvo šilta. Ir ne tik orais ji mus lepino. Be galo šilti prisiminimai – praėjusios vasaros vaisiai. Atmintyje vartau akimirkų albumą, nuostabią pažinimo knygą. Tiek daug nupasakojamų momentų, tiek daug šiltų sielų ir nepakartojamų savo krašto vaizdų sugulė į širdį.

Nemanau, kad įmanoma tai įsivaizduoti, tai reikia pajusti pirmiausia savo kojomis, po to ir širdimi. Pajusti tai, ką mes jautėme šių metų birželio 15 – osios rytą, iškeliaavę Simono Daukanto „Kultūros keliu“. Visų potyrių tikrai neišguldysi popieriaus lape.

Pats likimas suvedė su projekto koordinatore Kristina Dorofėjienė. Manęs paprašė tik pagalbos sudarant žygio maršrutą. Iškart susidomėjau Kristinos sumanymu, mat jis neeilinis ir ne kiekvienam „bepročiui“ tai šautų į galvą. Sutikau padėti, tuomet dar nė nemanydama prisijungti. Tačiau tos dienos, vartant žemėlapi, kažkaip mane paveikė. Gana daug savo laiko skiriu Lietuvos pažinimui įvairiausiais būdais, tad ir šį kartą kažkas suspurdėjo viduje. Supratau, kad ši nedraši idėja gali ir turi išvysti dienos šviesą.

Pasiruošimas buvo ilgas ir tikrai nelengvas. Pamenu Kristinos ne kartą ištartus žodžius: „Dabar jau kelio atgal nebėra, turėsime eiti...“. Ir ėjome žingsnis po žingsnio Vilniaus link. Net nuėjusi pirmąsias kelio atkarpas, nesuvokiau, ko siekdama išsiruošiau į šią kelionę. Simonas Daukantas turėjo tikslą, ėjo aukštojo mokslo siekti. O aš? Ką atrasti tikėjau aš?

Tik po sesers Reginos Teresiūtės, sutiktos Žaiginio kaime, ištartų žodžių „tik pažindamas gali mylėti“, supratau, kad einu, nes myliu savo kraštą ir noriu dar labiau jį mylėti.

Šiais technologijų laikais turbūt ne dažnas pasiryžtų aštuoniolikai dienų palikti TV, mylimą kompiuterį, minkštą patalą ir išeiti pažinimo keliu. Keliu, kuris iš pirmo žvilgsnio niekur neveda, tačiau turinčiu gilią prasmę. Esu įsitikinusi, kad kiekvienas, ėjęs kartu, įžvelgė savo prasmę, tik jam vienam suprantamą, tik jam vienam reikalingą. Kartu ir labai džiugu, kad vis dar yra žmonių, norinčių pažinti ir atrasti. Kad yra jaunimo, kuris ryžtasi tokiai avantiūrai. Vargu, ar šiais laikais atsirastų jaunuolis, kuris, kaip mūsų didis Simonas, į universitetą iškeliautų pėsčias. Pasikeitė laikai, žmonių mąstymas, net gamta pasikeitė – prabėjo beveik du šimtai metų.

Viena gražiausių ir netikėčiausių akimirų mus pasitiko birželio 24-osios rytą. Po Joninių nakties Paberžėje keliavome į Sirutiškį. Išlydėdamas Paberžės klebonas S.Kandratavičius pasiūlė neaplenkti Bakainių piliakalnio. Mums, išalkusiems pažinimo, daugiau siūlyti nereikėjo – pasukome keliuku, vedančiu link minėtos vietovės. Jau nuėjusius gabaliuką kelio, prie piliakalnio mus pasitiko nemenkas besiskirstančių žmonių būrelis. Sustojome pasikalbėti. Ir pokalbio metu jie mums pasiūlė susitikti su „tikrais žygeiviais“, kurie už pylimo įsikūrę. Perkopę per kalnelį išvydome dar daugiau mielų veidų. Pradėjome bendrauti. Ir po kelių akimirų iš žmonių ratelio vidurio pasigirsta: „O mes 1976 metais Simono Daukanto keliu ėjome“. Neįtikėtinas atsitiktinumas suvedė mus prie Bakainių piliakalnio! Užsimezgė gražus pokalbis. Savo įspūdžiais apie pirmąjį kelią S.Daukantui pasakojo Juozas Dapkevičius. Jo akyse vėl sužibo kibirkštėlės: „Eičiau su jumis dabar drauge, jei jaunesnis ir sveikesnis būčiau...“. Išsiskirti buvo sunku, tačiau mūsų laukė dar tolimas kelias.

Neįtikėtina, kiek gražių kampelių išvydome, kiek puikių žmonių sutikome, kiek daug patyrėme. Miesteliai, apie kuriuos prieš žygį nebuvau net girdėjusi, po žygio tapo tokie artimi, kažkuo vėl kviečiantys sugrįžti. Kokia gausybė talentingų ir mylinčių savo kraštą žmonių juose gyvena. Vaitiekūnai – dainingų moterų kraštas. Garbaus amžiaus dvynės Janina Navickienė ir Elena Alešiūnienė traukė mums dainas lyg per vestuves. Turėjome galimybę pasiklausti ir niekur negirdėtų dainų, kurias mums kuo puikiausiai dainavo 103-jų metų sulaukusi, vos girdinti, tačiau optimizmo nepraradusi ponija, pas kurią į svečius palydėjo Vaitiekūnų kaimo bendruomenės pirmininkas Eugenijus Varkalevičius. Vaitiekūnus prisiminsime ilgam...

Netoli Vaitiekūnų gyvais prisiminimais dalinosi Julijona Petrėtienė – 1949 metų vasario 16 – osios Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio susirinkimo liudininkė. Slaptas bunkeris Mėnaičiuos buvo įkurtas jos tėvų sodyboje, kur iki šiol ji gyvena ir priima šalies istorija besidominčius lankytojus.

Tytuvėnai garsūs savo lankytiniais objektais, tačiau ten esantį mauzoliejų mažai kas žino. Mauzoliejų prižiūrintis ponas ne tik pasakojo, kaip miestelio paukščius saugo, kaip mauzoliejų savo jėgomis sergsti, bet ir į vidų įleido, šiurpoku reginiu pasidalijo.

Kelionėje buvo visko: džiaugsmo ir skausmo, pritrintų kojų, neapsakomai malonių akimirų ir nusivylimų, net barnių, tiesaus kelio ir paklydimų, alinačios saulės ir merkiančio kiaurai lietaus. Bet be viso to mūsų kelias būtų buvęs kitoks – galbūt ne toks mielas, ne toks įsimintinas.

Į pačias sielos gelmes nusirito Šaukėnų Vlado Pūtvio – Putvinskio vidurinės mokyklos direktoriaus Algimanto Armalio pasakyti žodžiai mus sutinkant: „...kol vyko pasiruošimas, netikėjau, kad jums pavyks. Tiesiog nemaniau, kad tai įmanoma. Bet dabar, matydamas jus prieš save, matydamas jūsų degančias akis, žinau... Žinau, kad jūs tikrai pasieksite Vilnių...“. Iš tiesų nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie tikėjo mumis, kurie tikėjo, kad pasieksime Vilnių. Jei ne Jūs, galbūt mums būtų pritrūkę energijos. Ačiū.

Šiandien dėkoju likimui už tokią puikią pažintį su kitokia Lietuva, jos žmonėmis, miesteliais, apleistomis sodybomis ir keliu... Už galimybę dar kartą pamilti savo Lietuvą.

KULTŪROS KELIU Į ŠVIESĄ

Praėjo beveik keturi mėnesiai nuo žygio pabaigos. Vis dažniau pamąstau, ką man šis žygis reiškė ir ką per šį trumpą laiką supratau.

Mano gilesnė pažintis su S. Daukantu prasidėjo, kai žygio koordinatore Kristina pasvajojo atkartoti Simono Daukanto žygį į Vilnių. Jau tuo metu pajutau, kad būtų smagu pajusti žygio dvasią ir išmėginti save. Ryžausi žygį pradėti nuo Tytuvėnų ir tęsti iki Paberžės. Pirmoji mano, o žygeivių šeštoji, diena prasidėjo Tytuvėnų regioninio parko direkcijoje. Suvalgę didelį dubenį braškių, užsivilkę žalius marškinėlius, išėjome Žaiginio link. Atstumas nebuvo pats ilgiausias - tik apie 19 km., tačiau aš supratau, kad manęs laukia įdomūs žmonės, beprotiškai graži Lietuvos gamta ir smagi kompanija.

Pasiekus pirmosios dienos tikslą, nuojauta manęs neapgavo. Nors didelis vasaros karštis ir nuospaudos ant kojų vargino, tačiau Žaiginio bendruomenės narių šiluma atpirko visus vargus. Čia mus sutiko vienuolė Regina Edita Teresiutė, apdovanota Vyčio Kryžiaus ordinu už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą. Vienuolės suburtas jaunimas mums grojo gitaromis, mažytėje bažnytelėje klausėmės giesmių, o pokalbiai prie laužo pakiliai nuteikė kitos dienos žygiui.

Išaušus gražiam rytui pajudėjome Vaitiekūnų link. Antrąją žygio dieną kilometrų jau nebeskaičiavau, tik vis dažniau pagalvodavau apie S. Daukantą. Ką jis jautė? Ką savo kely sutiko? Ar buvo su kuo pasidalinti savo jausmais ir mintimis? Ši atkarpa asmeniškai man buvo sunki. Vingiuotas žvyrkelis, alinantis karštis ir namų ilgesys darė savo. Atstumas buvo įveiktas smagių žygeivių pašnekusių dėka. Vaitiekūnai, arba kaimas prie tvenkinio, sutiko su cepelinais ir žuviene. O kur dar ekskursija į partizanų bunkerį, maudynės šiltame tvenkinyje, pokalbiai ir dainos su bendruomenės nariais? Visa tai teikė jėgų ir stiprybės.

Mano paskutinės dienos tikslas buvo Paberžė. Taip taip, ta pati Paberžė, su savo sakraline dvasia, su tėvo Stanislovo cele (amžiną jam atilsį), su visa gyvastimi. Ten pabuvus sunku viską aprašyti taip, kad nebuvę suprastų, todėl tik paminėsiu, kad Kultūros kelias Daukantui man asmeniškai yra daug daugiau nei žygis. Aš supratau, kad tai ne tik savęs išbandymas, bet ir žygis turintis simbolinę, istorinę, patriotinę reikšmę šiame materialėjančiame pasaulyje. Turbūt teisybė buvo Just. Marcinkevičius draminiėje apysakoje „Daukantas“ rašęs: „Istorijos savo išsižadam, manydami, kad nereikalinga. Lengviau be atminties. Ne taip skauda. Viešpatie, Viešpatie, į kurį tik tamsų žmogų parodysi pirštu, vis bus lietuvis, vis lietuvis...“

O aš savo kultūros kelyje sutikau daug šviesių žmonių, pamačiau, kaip gražėja (vadinasi, ir šviesėja) Lietuva, todėl tikiu, kad šiandienos Lietuvoje yra daug šviesos. Tik eikim ir pamatykim ją...

SIMONO DAUKANTO TAKAIS

Labai malonu, kad mane, sulaukusį 74 metų, priėmė į šį žygį su šūkiu „Veiklus jaunimas“. Manau, kad ir aš atjaunėjau, nes pavyko įveikti visus 368 kilometrus nuo Papilės iki Vilniaus. Man rūpėjo pamatyti dabartinę Lietuvą, jos žmones.

Graži mūsų tėvynė! O kiek daug joje gerų žmonių! Likau sužavėtas Šaukėnų mokyklos požiūriu į žmogų – moksleivį. Koridoriuje kabo moksleivio prieš 10 metų darytas baigiamasis darbas iš pupelių. Keista, kad niekas nė nesikėsina nuimti nei vienos pupelės, niekam nekyla ranka jį suniokoti. Šitoje mokykloje labai vertinamas moksleivių darbas. Ten visa bendruomenė padėjo atstatyti sudegusią mokyklą, todėl ji labai vertinama.

Labai maloniai buvom sutikti Tytuvėnų regioniniame parke. Jos administracija ir darbuotojai tikrai myli savo darbą.

O kaip malonu klausytis dviejų sesučių – dvynių dainų Vaitiekūnų bendruomenėj, dar linksmiau girdėti 102 metų amžiaus senutės šmaikščių dainelių.

Sirutiško bendruomenės centre staigmena – mus pasitinka būrelis vietinių gyventojų, žada atvežti vakarienę, aprūpina nakvynei reikalingu inventoriumi. Vakarienės neatveža – mus pačius nusiveža į savo namus, ten vaišina. Suorganizuoja kelionę į Česlovo Milošo aprašytą Isos slėnį, aplankom didikų Zabielių dvarą, bažnyčią, jų kapavietę. Ir čia mūsų laukia dar viena staigmena – bendruomenės vadovo dukra Monika pareiškia norą eiti su mumis į Vilnių. Ir keliavo ji su mumis iki Maišiagalos. Labai gaila, kad ji, nedejuodama, su visai nepažįstamais siekė tikslo, bet „pavedė“ kojos, kruvinos, pūslėtos.

Teko Maišiagaloje atsisveikinti, likus tik 28 km. iki Vilniaus. Atsisveikinant visi ašarojome. Be galo mumis rūpinosi Čiobiškio seniūnas, kur mes net nebuvom planavę sustoti. Labai ačiū jam. Tai – šviesus žmogus. Iš Maišiagalos į Vilnių buvom palydėti skambančių varpų muzika.

Argi ne graži mūsų Lietuva, jos žmonės? Aplankykit Paberžės bažnytelę, iš kurios Antanas Mackevičius 1863 m. išvedė sukilėlių būrį, kur savo idėjas propagavo Tėvas Stanislovas ir paklauskite muziejaus vedėjos kalbos. Ji tiesiog įsimylėjusi Tėvą Stanislovą! Sutikę tokių žmonių ir pats daraisi geresnis, šviesesnis. Keliaukim...

Lolita Miliešiūtė, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos I kurso studentė

DAUKANTO KELIAIS MES EISIME

Papilės Simono Daukanto gimnazijos moksleiviai nuo pat pirmų klasių susipažįsta su Daukanto asmenybe. Mokytojai pasakoja apie šio didžio istoriko darbus ir nuopelnus. Daukanto asmenybė ir nuveikti darbai vaikų širdyse įskiepia meilę Tautos istorijai, kultūrai ir raštui. Tačiau daugelis apie Simoną Daukantą žino tik iš mokslinės literatūros. Kas Jis buvo iš tikrųjų, kokia Jo asmenybė? Žinoma, mus ir Daukanto gyvenamąjį laikotarpį skiria didelis amžiaus skirtumas. Tačiau Papilės Simono Daukanto gimnazijos atsovai, pasipuošę žaliais marškinėliais ir vedini pagarbos Daukantui, 2013 metų birželio mėnesį išėjo iš Papilės į Vilnių pakartoti istoriko kelio. Žinoma, mes pasiryžome nueiti tokį kelią ne dėl žinių troškimo, o vedini noro pažinti šiuolaikinę Lietuvą.

Daug miestelėnų išlydėjo žygeivius ir linkėjo sėkmės. Kelionė buvo suskirstyta tam tikrais etapais. Man teko žygiuoti tik pirmajame etape „Papilė – Tytuvėnai“. Nors esu pratusi vaikščioti gana daug, tačiau kiekvieną dieną įveikti nemažai kilometrų buvo nelengva mano kojoms. Pirmosios dienos vakarą daug kam skaudėjo raumenis, skundėsi kojų skausmais. Tačiau Agnei net vakaro nereikėjo - ji tapo pirmoji kelionės „auka“, nes tik nuėjo kelis kilometrus, o kojos jau „pasipuošė“ nuospaudomis. Ištvėringiausias kelionės dalyvis buvo mokytojas Steponas Adomavičius.

Pirmą dieną žygiavo daug mokytojų. Vakarą praleidome Kuršėnuose, aplankėme miestelio kapines, bažnyčią, pasigrožėjome Ventos slėniu. Klebonas mus pamokė, kad norint pažinti miestelio žmones, reikia aplankyti tris vietas: kapines, bažnyčią ir tualetą. Sužinojome, kad Kuršėnuose rugsėjo pirmąjį savaitgalį miestelio klebonas šventina automobilius. Taigi, pirmoji diena įrodė, kad kelionė bus įdomi, sulauksime nuotykių ir išbandymų.

Antrosios dienos rytas pasitiko mus su lietumi. „Apsiginklavę“ skėčiais ir lietpalčiais patraukėme į Šaukėnus. Įdienojus lietus liovėsi, pasirodė saulutė. Kelionėje netrūko kalbų. Daug juokavo ir gyvenimiška patirtimi dalijosi žygio organizatorė Kristina Šatikienė. Dienos pabaigoje mus pasitiko varnų pulkas ir palydėjo iki Šaukėnų mokyklos. Mokyklos direktorius pakvietė į savo kabinetą, papasakojo apie mokyklos gyvenimą, vaišino gardžiu plovu ir raugintais agurkėliais. Pavažinėjome po apylinkes, labai gražias ir įdomias vietas. Tą vakarą gydėmės nutrintas kojas ir dalijomės savo įspūdžiais ir nuotraukomis facebook'e. Nuėjome miegoti pavargę, bet kupini gerų įspūdžių. Naktį mane pažadino keisti garsai... Traškėjo grindys. Pasirodo, kad ne visi dar buvo pavargę, ne visi miegojo...

Ryte mūsų gretas papildė Kretingos S. Daukanto vidurinės mokyklos atsovai. Jie buvo pasipuošę geltonos spalvos marškinėliais. Mūsų komanda įgavo „naujų vėjų“. Mokytoja Sigutė labai daug kalbėjo ir linksmo visą kelią iki Kelmės. Su daina kelias neprailgo. Kelmėje apsistojome mokyklos technologijų kabinete. „Pasiganėme“ po miestą. Ilgai ieškojome kur pavalgyti, o alkis kankino...

Kitas rytas buvo labai šiltas ir saulėtas. Atsisveikinome su Kelmės mokytojais, direktoriumi ir iškeliavom link Tytuvėnų. Įdienojus saulutė labai stipriai užkepino... Priėję Tytuvėnų riboženklių nudžiugome, bet veltui, nes miestelis buvo dar už kelių kilometrų. Apsistojome Tytuvėnų regioniniame parke. Apsižvalgyti planavome rytojaus dieną, nes baigėsi pirmas žygio etapas. Visą vakarą ilsėjomės, kalbėjomės, pokštavome, išlydėjome kringiškius namo.

Išaušus rytui, papusryčiaavę ir atgavę jėgas, patraukėme prie ežerų. Vaizdas buvo nepakartojamai gražus, vanduo traukte traukė pasinerti į jį. Apėję ežerus ir pasiklausę gidės Agnės padavimų apie juos, patraukėme link žvėriukų iškamšų muziejaus. Pirmąkart iš labai arti mačiau žebenškščiuokus ir dar niekada nematytus paukščius. Užlipome ant piliakalnio, esančio miestelio centre. Užėję į biblioteką, domėjomės, ką bibliotekininkės žino apie Daukantą. Susikaupti klausėmės tylos ir pasakojimų apie nuostabią Tytuvėnų bažnyčią. Tai labai graži, stebuklinga ir tyli vieta. Atrodo, kad maldos toje vietoje iš karto gali pasiekti Dievą. Gaila, bet vakare turėjau grįžti namo į Papilę. Labai apmaudu, kad negalėjau tęsti žygio...

Ignė Laurynaitė, Papilės Simono Daukanto gimnazijos 7 klasės moksleivė

Kai apie Simoną Daukantą kalbėjome mokykloje, žinojau, jog jo vardu jau yra pavadintos kelios Lietuvos mokyklos, tarp jų ir gimnazija, kurioje mokausi. Daukantas yra palaidotas Papilės kapinėse, kur kiekvienais metais per Vėlines uždegame žvakutę ant jo kapo.

Išgirdau, kad mokykloje yra organizuojamas žygis į Vilnių pėsčiomis. Draugams pasiūlius eiti kartu, nustebau. Bet ankstų rytą apsiaviau mamos žygio batus ir atėjau į muziejaus kiemėlį. Ten gavau žalius marškinėlius ir įsiliejau į žygeivių būrį. Su gera kompanija eiti nebuvo sunku ir mes be didelių kliūčių pasiekėme Kuršėnus. Su kitais žygeiviais susitikau jau Vilniuje. Patiėjau tik iki Kuršėnų. Supratau, kokį ilgą kelią jie įveikė. Giliai širdyje jutau pasididžiavimą, kad ir aš prisidėjau prie šio reikšmingo įvykio Simonui Daukantui atminti. Mane sužavėjo sostinė nuo Jonų bažnyčios bokšto ir didelį įspūdį paliko Vilniaus universitetas. Dabar turiu svajonę jame studijuoti.

DALYVIŲ ATSLIEPIMAI APIE PROJEKTĄ

Monika Kulbytė, Kėdainių "Atžalyno" gimnazija, III kl. klasė:

„Žygis „Kultūros kelias Daukantui“ suteikė galimybę ištrūkti iš narvo, į kurį pati ir buvau užsidariusi. Kai svarsčiau, ar eiti, mane kamavo baimė, kad neįstengsiu išlemti nei paprasto žodelio. Ir iš tikrųjų taip buvo, tačiau po kiek laiko pripratau. Taip pat įgijau vertingos patirties ir kasdieniams gyvenimo iššūkiams. Patyriau nuotykių, kokių linkėčiau patirti daugumai. Negana to, išmokau į paprastus dalykus žiūrėti kaip į didžiausią turtą. Pradėjau vertinti Lietuvos grožį. Požiūris į tėvynę labai pasikeitė, supratau, kad čia nėra taip blogai, kaip visi kalba. Negalėjau net pagalvoti, kad dar yra tokių žmonių, kurie priimtų pernaktoti visiškai nepažįstamus žmones, kad jie gali būti tokie rūpestingi, o tuo labiau negalvojau, kad Lietuvoje yra tokių įspūdingų vietų, kurias mums parodė įvairių mokyklų direktoriai, seniūnai ar kiti žmonės, pas kuriuos buvome prisiglaudę. Didžiuojuosi tuo, kad turėjau galimybę dalyvauti projekte, skirtame pakartoti Simono Daukanto nueitą kelią per Lietuvą prieš 199 metus ir kartu skirti jam savo įspūdžius kaip dovaną 220-ojo gimtadienio proga“.

Andžela Raustienė, Papilės Simono Daukanto gimnazijos bibliotekininkė:

„Žygiuoti sparčiu žingsniu karštomis vasaros dienomis buvo tikras išbandymas kūnui, bet atgaiva sielai. Visus kelionės sunkumus atpirko linksmi, humoro jausmo nestokojantys bendrakeleiviai (čia apie mokytoją Žydrę), žygio metu sutikti nauji ir įdomūs žmonės, smagūs vakarai draugijoje. Smagu buvo žygiuoti Lietuvos vieškeliais, grožėtis dar nematytais kaimais, ištiesti pavargusias kojas ir mąstyti apie šio žygio prasmę - kad ir koks ilgas bei sunkus kelias bebūtų, jis gali būti įveiktas...“

Lolita Miliešūtė, studentė:

„Šios keturios dienos man suteikė supratimą, kad žmogus savo laisvalaikį gali planuoti prasmingai, kad visada yra ką veikti. Kelias duotas tam, kad mes eitumėme, su sutiktaisiais bendrautumėme ir dalytumėmės gyvenimo išmintimi. Kelių būna įvairių, o šitas buvo „Kultūros kelias“, skirtas Daukantui. Be viso šito, išmokau iš Kristinos, kaip gydytis sutrintas ant kojų pūsles. Labai patiko pokalbiai su buvusiu Papilės Simono Daukanto mokytoju S. Adomavičiumi. Iš jo pamokų išmokau atskirti kai kuriuos augalus ir grūdines kultūras vieną nuo kitos“.

MUZIEJUS ŠVENČIA SIMONO DAUKANTO GIMTADIENĮ

Spalio 26 d. Papilės kultūros namuose ir Simono Daukanto muziejuje vyko šiai progai skirti renginiai. Šiomet surengtas dainų festivalis „Rudens melodija“, kuriame pasirodė Mažeikių, Šiaulių, Telšių r. ir kitų miestų folkloro ansambliai, ištraukas iš Simono Daukanto „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ skaitė Šiaulių dramos teatro aktorius Vladas Baranauskas. Simono Daukanto muziejuje diskutuota apie istoriko asmenybės bruožus, laimėjimus ir nuopelnus Lietuvai, pristatytas stendas su gimnazistų mintimis ir įžvalgomis apie šių laikų ir švietėjo laikų lietuvių būdo savybes. Lankytojai galėjo dalyvauti konkurse ir laimėti prizų, o norintys turėjo progą išmokti įmantresnių žemaitiškų Daukanto vartotų žodžių.

Gimnazijos korespondentė Ema Barkutė

„Daukantiečių žodžio“ kūrybinė grupė: Ema Barkutė, Ila klasė, Venanta Bernotaitė, Ila klasė, Monika Malinauskaitė, Ila klasė, Inesa Novogreckytė, Ila klasė, Silvija Ungeitytė, Ila klasė, būrelio vadovė Roma Lupeikienė.